

TITTEL PÅ DOKUMENT:

KVALITETSSYSTEM FOR UTDANNING Universitetet i Bergen

Innhold

1. BAKGRUNN

- 1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING
- 1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER
- 1.3 KVALITETSSYSTEMET FOR PH.D.-UTDANNINGEN

2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

- 2.1 KVALITETSUTVIKLING
- 2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING
- 2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING
 - Støtte for kvalitetsutvikling
 - Støtte for kvalitetskontroll
 - Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet
- 2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET
 - Emneansvarlig
 - Programstyre og programstyreleder
 - Instituttleder
 - Dekan
 - Rektor

3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING

- Løpende vurderinger på emne- og programnivå
- Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter
- Langsiktige planer for studieportefølje

4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER

- 4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD
 - Emneevaluering
 - Programevaluering
 - Evaluering av praksis
 - Reakkreditering av studieprogram
- 4.2 OPPRETTELSE AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGELSE AV STUDIEPROGRAM

5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM

6. LÆRINGSMILJØ

- Læringsmiljøutvalg
- Rapporter om læringsmiljø
- Læringsmiljøpris
- Studentombud
- Studentmedvirkning
- Digital og fysisk infrastruktur
- Mentorordning

7. ANERKJENNELSE AV OG OPPMUNTRING TIL KVALITETSARBEID

- Fremragende undervisere
- Ugleprisen
- Insentivmidler

1. BAKGRUNN

Dette dokumentet beskriver UiBs kvalitetssystem for utdanning og gjelder all utdanning utenom Ph.d.-utdanning. Formålet med kvalitetssystemet er å understøtte en kultur for systematisk utvikling av kvalitet i utdanning. De prosesser og tiltak som inngår i kvalitetssystemet skal tjene som grunnlag for universitetets systematiske arbeid med vedlikehold, revisjon og videreutvikling av studietilbudet og kvaliteten i utdanningene.

Det utarbeides i tillegg en veileder til kvalitetssystemet for utdanning, for å gi eksempler og gode praksiser for hvordan kvalitetssystemet kan følges opp.

1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING

Universitetet i Bergens systematiske arbeid med kvalitet i utdanning er forankret i universitetets strategi for 2023 - 2030, *Kunnskap som former samfunnet*. Strategien er retningsgivende for UiBs arbeid med utvikling av studietilbudet og utdanningskvaliteten.

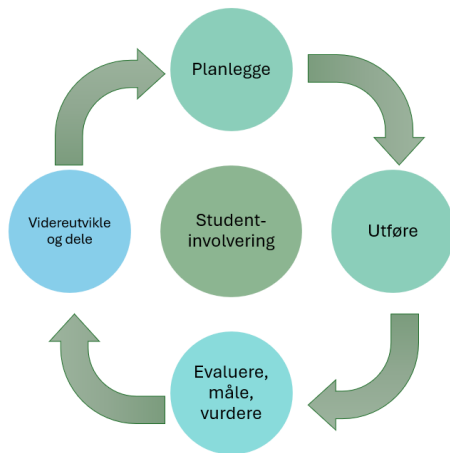
Som samfunnsinstitusjon skal UiB bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studiested. Bærebjelken for kvalitet i utdanningen er at den er forskningsbasert og tett koblet til kunnskapsutviklingen. UiB har et nasjonalt ansvar for å tilby utdanninger over en stor faglig bredde. Våre studieprogrammer skal fremme selvstendighet, samarbeid, kritisk tenkning og kreativitet. UiB skal utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder. Vi skal gi studentene et faglig fundament som varer hele livet og som bidrar til å skape kompetente og reflekterte samfunnsborgere.

Kvalitetssystemet skal sikre at UiB forvalter utdanningene på tvers av fagområdene og i samsvar med UiB sine strategiske ambisjoner. Gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet skal studentene følges opp på en forsvarlig og hensiktsmessig måte.

1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER

Kvalitetssystemet for utdanning er en del av UiBs samlede system for internkontroll, og omfatter bachelor-, og masterprogram, årsstudier og etter- og videreutdanninger.

Kvalitetsarbeid generelt kan fremstilles som en syklisk prosess i fire faser. Det innebærer kontinuerlig forbedring og læring der elementene planlegge, utføre, evaluere, videreutvikle og dele gjentas innenfor alle aktiviteter og på alle nivå. Svikt i kvalitet skal fanges opp og møtes med systematiske løsninger for oppfølging og dokumentasjon av iverksatte tiltak. Erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid skal deles og brukes til videreutvikling. Studenter skal involveres i alle fasene av studiekvalitetsarbeidet.

Kvalitetssystemet for utdanning skal sikre at UiB overholder kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet som går fram av kapittel 2 og 4 i studietilsynsforskriften, i § 2-1 (2) og §3-1 til §3-3 i studiekvalitetsforskriften og i § 1-6 og § 4-3 (5) i universitets- og høyskoleloven. Herunder krav om at:

- Det er på plass ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud, både nye og etablerte, tilfredsstiller kravene i studiekvalitetsforskriftens § 3-1 og 3-2, og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.
- Kunnskapen fra kvalitetsarbeidet brukes til å videreutvikle kvaliteten i studietilbudene (studiekvalitetsforskriften § 2-1 (1)).

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i strategi og ledelse ved institusjonen. Det skal bidra til å fremme en kvalitetskultur hos alle ansatte og studenter (studietilsynsforskriftens § 4-1(1) og (2)). Utvikling og sikring av kvalitetsarbeidet skal kunne dokumenteres.

1.3 KVALITETSSYSTEMET FOR PH.D.-UTDANNINGEN

UiB har et eget kvalitetssystem for Ph.d.-utdanningen som ikke er omfattet av denne systembeskrivelsen. Ph.d.-utdanningen er vesentlig annerledes enn de øvrige studietilbudene, siden Ph.d.-studentene er ansatte som stipendiater og følges opp gjennom medarbeidersamtaler i tillegg til individuell veiledning, fremdriftsrapporteringer og en midveisevaluering.

I opplæringsdelen av Ph.d.-utdanningen inngår det emner, og kvalitetssikring av emnetilbudet følger de samme kravene som er gitt i denne systembeskrivelsen. Kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen følger ellers de samme overordnede prinsippene for evaluering og rapportering og er underlagt samme krav i studietilsynsforskriften, studietilsynsforskriften og universitets- og høyskoleloven.

En fullstendig beskrivelse av Ph.d.-utdanningen ved UiB finnes her:

<https://www.uib.no/foransatte/95455/kvalitetssystem-phd-utdanningen-ved-uib>

2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Det systematiske arbeidet med kvalitet i utdanning ved UiB går langs to linjer som påvirker hverandre: Utvikling og kontroll. Disse skal, sammen med støttesystemene omtalt i avsnitt 2.3, sikre at studietilbudet og kvaliteten i utdanning stadig videreutvikles, og at kravene til akkrediterte studietilbud oppfylles.

Utviklingsarbeid er kontinuerlig og involverer jevnlig vurderinger og justeringer. Kontroll innebærer formelle sykliske prosesser, tidsbestemte evalueringer og rapportering til nivået over.

2.1 KVALITETSUTVIKLING

Kvalitetsutvikling er en kontinuerlig prosess som krever jevnlig samhandling og dialog mellom studenter, undervisere, fagmiljø, administrasjon og samarbeidspartnere, og mellom de ulike nivåene: emne, studieprogram, institutt, fakultet og sentralledelse. Kvalitetsutvikling baseres på løpende vurderinger og justeringer som gjøres gjennom studieåret, blant annet som følge av denne samhandlingen. Innspillene kan ha blitt meldt inn muntlig eller skriftlig, i planlagte prosesser som for eksempel gjennom evalueringsskjema, i egne møter der studiekvalitet er satt opp som tema, eller utenom. Arbeidet med kvalitetsutvikling har primærsøkelys på dialoger og samtaler.

2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING

Med faste mellomrom legger kvalitetssystemet opp til en kontrollmekanisme for kvalitetssikring av studietilbudet og utdanningskvaliteten. Dette omfatter tidsbestemte sykliske evalueringer med påfølgende rapportering. Hvert emne skal evalueres minst hvert tredje år, mens hvert studieprogram og årsstudium evalueres og reakkrediteres minst hvert sjetten år. Årsstudier som er en del av et bachelorprogram, kan evalueres som en del av evalueringen av det aktuelle programmet.

Evalueringene skal sikre at studietilbudene holder høy kvalitet og tilfredsstillende kravene spesifisert i kap. 1.2, samt i nasjonale retningslinjer og rammekrav for studiene, der disse finnes. Evalueringen skal også sikre at studietilbudet er faglig og pedagogisk oppdatert.

2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Støtte for kvalitetsutvikling

En sentral *læringsdesigngruppe*, med representanter fra Program for universitetspedagogikk (UPED) og UiB Læringslab, tilbyr veiledning til utforming av nye studietilbud, kvalitetsutvikling i eksisterende studietilbud og redesign av studieprogram.

I tillegg skal fakultetene ha egne ordninger som sikrer at fagmiljøene kan få veiledning om kvalitetsutvikling i utdanning med utgangspunkt i utdanningenes faglige egenart.

Støtte for kvalitetskontroll

En sentral og fakultetsvise *studiekvalitetskomiteer* har i oppgave å vurdere om nye og etablerte studieprogram oppfyller kravene til akkreditering. Faglig ledelse og studentrepresentanter skal være representerte i komiteene, sammen med andre som fakultetsstyret oppnevner.

Den sentrale studiekvalitetskomiteen oppnevnes av UiBs utdanningsutvalg, og har ansvar for å vurdere om nye studietilbud følger gjeldende lov- og forskriftskrav, UiB sine strategiske ambisjoner for

kvalitet i utdanning og fakultetets langsiktige plan for studieportefølje. På bakgrunn av denne vurderingen gir komiteen en anbefaling om opprettelse av studietilbud til Utdanningsutvalget, som deretter gir en anbefaling til Universitetsstyret.

De fakultetsvise studiekvalitetskomiteene oppnevnes av fakultetsstyrene. De har ansvar for å vurdere om evaluerte program og årsstudier følger forskriftskravene, og gir sin vurdering om dette til fakultetsstyret. Fakultetsstyret vedtar reakkreditering eller gir pålegg om forbedring.

Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet

Alle studieprogram og årsstudier skal ha oppnevnt personer fra utenfor institusjonen som bidrar til evalueringene og kvalitetsutviklingen: En ekstern fagfelle fra en UH-institusjon og en representant fra arbeidslivet (næringsliv, offentlig forvaltning, kulturliv, osv). Samme person kan være oppnevnt i flere program og studietilbud.

Eksterne fagfeller og representanter skal bidra i evalueringer, jf. Studiekvalitetsforskriften §2-1 (2), og er relevante kilder etter studietilsynsforskriftens §4-1 (4) krav om systematisk innhenting av informasjon for å vurdere kvaliteten i alle studietilbud. Ekstern fagfelle skal bidra inn i den sentrale studiekvalitetskomiteen i forbindelse med oppretting av nye studietilbud. Utfyllende beskrivelse og retningslinjer for eksterne, er gitt i veileder til kvalitetssystemet for utdanning.

2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET

Ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanningene følger de faglige rollene som beskrevet i tabellen nedenfor. Figuren viser de funksjonene som har et formelt ansvar i det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB.

Alle emner skal, i de semestrene det undervises i emnet, ha utpekt en emneansvarlig. Instituttleder peker ut emneansvarlig. Alle studieprogrammer og kortere studier, som årsstudier, skal ledes av et programstyre med en programstyreleder. Instituttleder utpeker programstyret og leder av programstyret.

De av fakultetene og utdanningene som er organisert på en annen måte enn det hovedmodellen i figuren viser, skal sørge for at alle ansvarsområdene i det systematiske kvalitetsarbeidet blir ivaretatt på en hensiktsmessig måte. Den som har ansvar kan delegere arbeidet.

Ansvarlig	Oppgaver
Emneansvarlig	Har ansvar for:
	gjennomføring av emnet
	løpende vurderinger og bidrag til faglig videreutvikling av emnet og emnets plass i studieprogram
	emneevaluering i emnet minimum hvert 3. år etter oppsatt plan
	oppfølging av innspill og tilbakemeldinger fra studenter og kommunikasjon tilbake til studentene
Programstyreleder	Har ansvar for:
	kvalitet og helhet i studieprogrammet eller årsstudiet, og at krav i forskrifter er oppfylt gjennom det kontinuerlige og det systematiske kvalitetsarbeidet
	utarbeidelse av plan for emneevalueringer for emner som inngår i studieprogrammet slik at hvert emne blir evaluert minst hvert 3. år
	programevaluering og evaluering av årsstudier minst hvert 6. år etter oppsatt plan
	utarbeidelse av plan for og innhenting av innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet i evalueringene og at evalueringene blir fulgt opp
Instituttleder	Har ansvar for:
	utarbeidelse og videreutvikling av en langsiktig plan for studieporteføljen ved instituttet
	en helhetlig plan for evaluering av emner, studieprogram og årsstudier, samt oppfølging av disse, slik at instituttets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for arbeid med utvikling av kvalitet i utdanning gjennom for eksempel samtaler, dialoger og møter om studiekvalitet, og deling av erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid for videre utviklingsarbeid
	tilrettelegging for kompetanseutvikling for undervisere og utdanningsledere i arbeidet med studiekvalitet
	kunnskapsoverføring når programledelse eller emneansvar går fra en medarbeider til en annen
	instituttets årlige studiekvalitetsmelding
	sikring av studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
Dekan	Har ansvar for:
	sikre at fakultetets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	utarbeide og videreutvikle en helhetlig og langsiktig plan for fakultetets samlede portefølje av studietilbud, som er i samsvar med UiBs strategiske ambisjoner
	lage en samlet tidsplan for systematisk gjennomgang av fakultetets studieprogramportefølje, med angivelse av årstall for ulike programevalueringer og oppfølging av disse
	legge fram sak om reakkreditering, oppretting og nedlegging av studieprogram for fakultetsstyret, og videresende søknad om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret

	sørge for forbedring av studieprogram etter programevalueringer, med bakgrunn i anbefaling fra fakultetets studiekvalitetskomité
	sikre god støtte til undervisere og fleksible rammer for varierte undervisnings- og vurderingsformer
	gjennomføre dialogmøter om utdanning med instituttene og delta i dialogmøte om utdanning med universitetsledelsen
	utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som legges frem for fakultetsstyret, med utgangspunkt i dialoger med instituttene
	sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
	sikre at kontakt med arbeids- og samfunnslivet blir ivaretatt og at arbeids- og samfunnsrelevansen av utdanningene blir synliggjort
Rektor	Har ansvar for:
	kvalitetssystemet for utdanning
	helheten av universitetets samlede portefølje med studieprogram og emner og at disse er i overensstemmelse med lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for en kollegial kultur for samarbeid om utdanningskvalitet, arbeid med studentaktiv læring og kontakt med arbeidslivet
	dialogmøter om utdanning med fakultetsledelsene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger
	den årlige studiekvalitetsmeldingen for universitetet med utgangspunkt i studiekvalitetsmeldingene fra fakultetene, som legges fram for universitetsstyret
	fremlegging av sak til universitetsstyret om oppretting og nedlegging av studieprogram, etter søknader fra fakultetene
	å sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø

3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING

Formålet med utviklingsdelen av kvalitetssystemet er å fremme kollegialt samarbeid om utvikling av kvalitet i utdanning. Dette baserer seg på en kontinuerlig dialog og arbeid med studiekvalitet i enhetene, langsiktig og strategisk utvikling av studietilbudet og erfaringsdeling fra vellykkede kvalitetsutviklingstiltak. Arbeidet understøttes av løpende vurderinger på emne- og programnivå, regelmessige tilbakemeldinger fra studenter, årlige studiekvalitetsmeldinger på institutt-, fakultets- og sentralnivå, samt årlige dialogmøter om utdanning mellom institutt- og fakultetsledelse, og mellom fakultets- og universitetsledelse.

De formelle kravene for arbeidet med kvalitetsutvikling i utdanning er beskrevet nedenfor. I veileder til kvalitetssystemet gis det i tillegg eksempler og gode praksiser, som kan være til inspirasjon i enhetenes interne arbeid med kvalitetsutvikling.

Løpende vurderinger på emne- og programnivå

Løpende vurderinger som fører til justeringer, bør dokumenteres for enhetens felleshukommelse og videre arbeid med kvalitetsutvikling. Dette arbeidet danner grunnlaget for instituttets studiekvalitetsmelding. Det er ikke særskilt krav om årlig rapportering på emner og studieprogram.

Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter

1. Instituttledelsen utarbeider en årlig studiekvalitetsmelding til fakultetsledelsen som gir en kort beskrivelse av utviklingsarbeidet med utdanningskvalitet og prioriteringer ved instituttet.
2. Fakultetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med ledelsene ved instituttene, med utgangspunkt i instituttens studiekvalitetsmeldinger, og utarbeider en studiekvalitetsmelding for fakultetet.
3. Universitetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med fakultetene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger. På bakgrunn av disse utarbeides UiBs årlige studiekvalitetsmelding som blir presentert for Utdanningsutvalget og Universitetsstyret.

Følgende tema skal omtales i fakultetenes og UiBs samlede studiekvalitetsmeldinger, i tillegg til eventuelle bestillinger fra universitetsledelsen:

- Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- Hovedkonklusjoner fra dialogmøter
- Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- Eventuelle endringer i fakultetets langsiktige plan for studieportefølje
- Planer og prioriteringer med kopling til universitetets strategi og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet

Studiekvalitetsmeldingene fra institutt og fakultet kan variere i omfang fra år til år. Dialogmøter mellom fakultet og institutt kan gjennomføres med flere institutt samtidig. Utfyllende eksempler for variasjon i dette arbeidet er gitt i veileder til kvalitetssystemet.

Langsiktige planer for studieportefølje

Fakultetene skal ha faglig begrunnede langsiktige planer for en helhetlig og bred studieportefølje, for alle fagområdene ved fakultetene. Planene skal være i overensstemmelse med UiB sine strategiske ambisjoner, og revideres ved behov. Eventuelle endringer i studieporteføljen omtales i studiekvalitetsmeldingene.

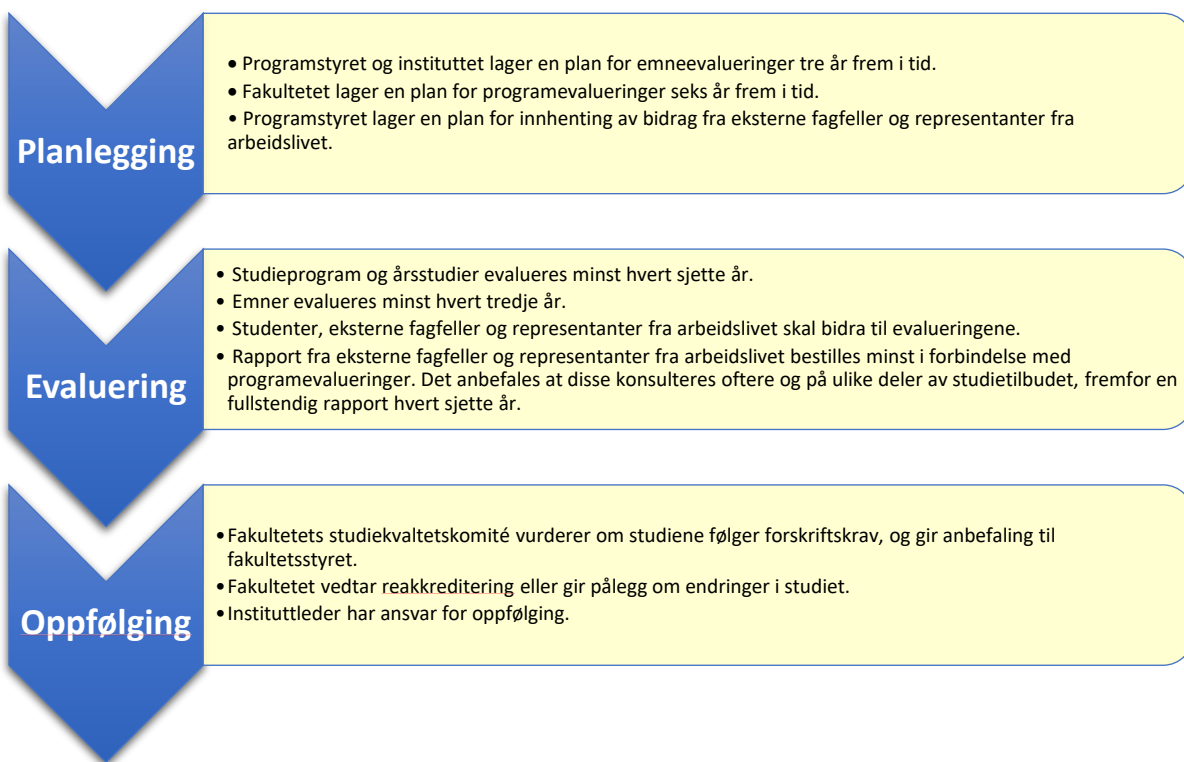
4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER

Proessen med evaluering og reakkreditering av det etablerte studietilbudet har som målsetting å ivareta og styrke kvaliteten i UiBs studieprogram og, og å sikre at det samlede studietilbudet tilfredsstiller kvalitetskravene beskrevet over.

I kontrolldelen av kvalitetssystemet inngår, i tillegg til evalueringer av emner og studier, også opprettelse og nedleggelse av studietilbud. En faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT, kalles akkreditering. UiB er selvakkrediterende, noe som betyr at universitetet selv kan vedta å opprette studieprogram uten å søke NOKUT om akkreditering.

4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD

Skjematisk beskrivelse av sykliske prosesser for kvalitetskontroll i utdanning:

Emneevaluering

Alle emner skal evalueres minst hvert tredje år eller hver tredje gang emnet undervises.

Emneevaluering skal omfatte:

- informasjon om oppfølging og eventuelle justeringer siden sist emneevaluering
- vurdering av faglig innhold, kobling til forskning på feltet, og samsvar mellom emnet og studieprogrammene som emnet inngår i
- vurdering av pedagogiske valg, samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, og refleksjon over studentens læring og gjennomføring som følge av disse valgene
- resultater fra studentevalueringer og eventuelt andre tilbakemeldinger som er aktuelle for emnet
- I de tilfellene emnet har praksis, eller andre ordninger for kontakt med arbeidslivet, skal det evalueres om ordningen fungerer tilfredsstillende.
- en vurdering av samsvar mellom studentenes arbeidsmengde og studiepoenguttelling

Emneansvarlig har det faglige ansvaret for gjennomføringen av evaluering av emnet. Emneansvarlig leverer en rapport med oppsummering av resultatene og forslag til forbedringstiltak der det er aktuelt. Rapporten offentliggjøres sammen med hovedresultater fra studentevalueringene og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Instituttleder har det overordnede ansvaret for oppfølging av evalueringsrapporten.

Programevaluering

Alle studieprogram og årsstudium skal evalueres minst hvert sjette år. Programevaluering skal sikre at kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens er fulgt. UiB har utarbeidet en mal som er anbefalt å følge.

Programevalueringen skal resultere i en rapport som gir en vurdering av om forutsetningene i studiekvalitetsforskriftens §§ 3-1 til 3-3 og studietilsynsforskriftens kap. 2, jf. også § 4-1 (3), fortsatt er dekket i studieprogrammet, med særlig søkelys på endringer siden akkreditering eller sist reakkreditering.

Følgende punkt skal også omtales:

- en oppsummering av hvordan forrige evaluering ble fulgt opp
- etterlevelse av eventuelle nasjonale rammeplaner og retningslinjer for studiet
- innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet
- vurdering av rekruttering, gjennomføring, kandidatproduksjon og kontakt med arbeidslivet

Rapporten skal inneholde forslag til forbedringer der det er behov for det. Programstyreleder har ansvar for koordinering av arbeidet med evalueringen og innlevering av rapporten.

Evaluering av praksis

Praksis kan forekomme både som et eget emne eller være integrert i studieprogram. Praksis kan gjennomføres ved en institusjon, skole, organisasjon eller bedrift i Norge eller i utlandet. Det faglige ansvaret for praksis er det samme som for emner og studieprogram. Det skal inngås avtale for samarbeid om praksis mellom institutt/fakultet og praksissted. Informasjon om hva en slik avtale bør inneholde er beskrevet nærmere i veileder til studiekvalitetssystemet.

Ansvaret for kvalitetssikring av praksis og den eksterne samarbeidspartneren hvor praksis blir gjennomført, ligger til fagmiljøet som eier det aktuelle emnet eller programmet. Studentene skal evaluere praksis etter endt praksisopphold.

Reakkreditering av studieprogram

Når evalueringen er gjennomført, skal fakultetets studiekvalitetskomité vurdere om det evaluerte studieprogrammet kan reakkrediteres, hvilket betyr at studieprogrammet fortsatt oppfyller lov- og forskriftskrav knyttet til studietilbud.

Studiekvalitetskomiteen skal gi fakultetsstyret en anbefaling om programmet kan reakkrediteres eller om forbedringer som anses som nødvendig for at programmet skal kunne reakkrediteres. På bakgrunn av anbefalingen, vedtar fakultetsstyret enten at programmet reakkrediteres eller at skal det gis pålegg om endringer i studieprogrammet for å tilfredsstille forskriftskrav, med en tidsramme for ferdigstilling. Dersom fakultetsstyret finner å ikke kunne vedta reakkreditering, vil fakultetet eller instituttet få instruks om å gjennomføre de nødvendige endringene og forbedringene innen den gitte tidsrammen, slik at kvaliteten i programmet sikres.

Evaluering av tverrfaglige og tverrfakultære studieprogram gjøres i samarbeid med de involverte fakultetene. Enheten hvor studieprogrammet er plassert, har ansvar for å koordinere samarbeidet.

Programstyret har ansvar for at alle involverte fag, fakulteter og enheter er tilstrekkelig opplyst og hørt i programevalueringen samt å sørge for at den lokale studiekvalitetskomiteen har all tilgjengelig informasjon i reakkrediteringsprosessen.

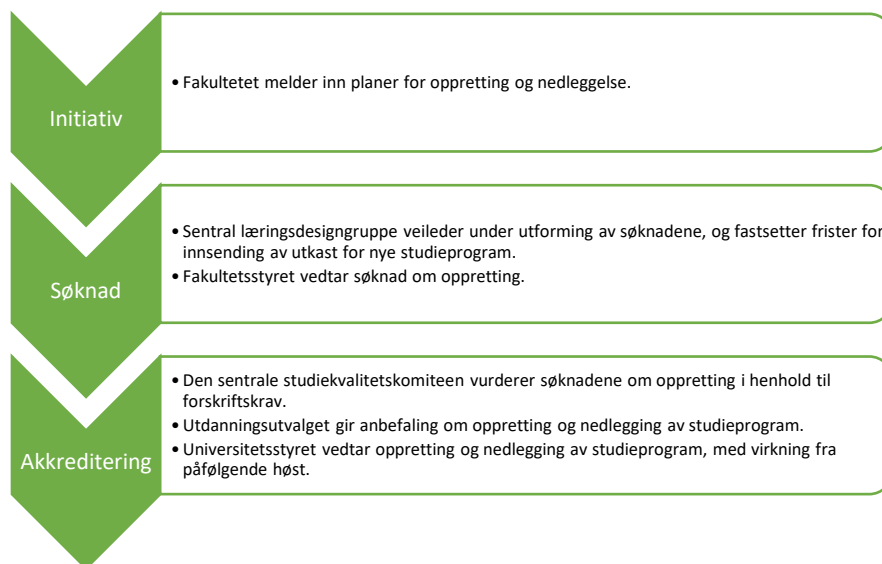
Den sentrale studiekvalitetskomiteen ved UiB kan, på eget initiativ eller etter særlig forespørsel, også foreta vurderinger av eksisterende studieprogram.

4.2 OPPRETTELSE AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGELSE AV STUDIEPROGRAM

Fakultetsstyret kan vedta å søke universitetsstyret om å opprette eller legge ned et studietilbud. Både opprettelse og nedleggelse av studietilbud skal være i overensstemmelse med UiB sin strategi og med eierfakultetets gjeldende langsiktige planer for sin studieportefølje. En sentralt oppnevnt studiekvalitetskomite vurderer om nasjonale forskriftskrav i det omsøkte studietilbudet er dekket.

Søknad om oppretting av nye studieprogram skal vise at krav fastsatt i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften er oppfylt. Søknadsskjema og veiledning er tilgjengelig på UiBs nettsider.

Normalt følges saksgangen som vist i figuren ved oppretting av nye studieprogram. Malene for programoppretting og søknad skal brukes ved alle nye programopprettelser.

Fakultetsstyret anbefaler oppretting og nedlegging av studieprogrammet til Universitetsstyret, med utgangspunkt i fakultetets strategiske plan for studieporteføljen. Endelig søknad om oppretting av nye studieprogram skal vurderes av den sentrale studiekvalitetskomiteen, som gir sin anbefaling om oppretting til Utdanningsutvalget. Utdanningsutvalget gir anbefaling om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret. Universitetsstyret fatter endelig vedtak om oppretting og nedlegging.

5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM

Reglene for oppretting, drift, kvalitetsutvikling og evaluering av tverrfakultære program er de samme som for de øvrige studieprogrammene ved UiB. Fordi det er flere fakulteter involvert, er det viktig med en tydelig ansvarsfordeling mellom fakultetene.

Det må klargjøres hvilket fakultet som skal være administrativt ansvarlig for programmet. Ansvarlig fakultet oppnevner et programstyre. Andre institutt og fakultet som bidrar til programmet, skal være representerte i programstyret. Medlemmene plikter å rapportere om møtene i programstyret til ledelsen ved eget institutt og fakultet. Gjennom deltakelse i programmet forplikter

samarbeidsfagmiljøene seg til å gi undervisning etter fastlagt syklus i de emnene som inngår i studieplanen for hele programperioden. Emner som inngår i tverrfakultære program stiller større krav til timeplanleggingen, og samarbeidende fakultet bør ta hensyn til dette.

6. LÆRINGSMILJØ

Læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved UiB er oppnevnt i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 4-3, pkt. 3. LMU er et rådgivende organ som har ansvar for å følge opp spørsmål knyttet til universitetets fysiske og psykososiale læringsmiljø. Læringsmiljøutvalget utarbeider, oppdaterer og følger opp UiBs handlingsplan for styrking av læringsmiljøet.

Rapporter om læringsmiljø

LMU blir orientert to ganger i året om omfang og type innmeldinger som gjelder det fysiske og sosiale læringsmiljøet. Innmeldingene kommer fra *Si fra*, HMS-avvikssystemet og andre innmeldinger.

Si fra er et system for studenter og ansatte som ønsker å gi melding om negative og positive forhold knyttet til læringsmiljø. Systemet inneholder rutiner for mottak og behandling av og rapportering om meldingene. Innmelding skjer elektronisk via nettskjema. Meldingene behandles av egne mottaksgrupper på fakultetsnivå som fordeler oppfølging av sakene til rett instans. Saker som blir markert som alvorlige behandles først på sentralt nivå, før eventuell videresending til fakultetsnivå.

Læringsmiljøpris

UiB deler årlig ut læringsmiljøprisen etter vedtak i Læringsmiljøutvalget. Alle studenter eller studentorganisasjoner kan nominere kandidater. Formålet med prisen er å anerkjenne miljø eller enkeltpersoner ved universitetet som har lyktes i å legge forholdene spesielt godt til rette for læring gjennom faglig, pedagogisk og sosial innsats, eller gjennom tilrettelegging av det fysiske eller psykososiale læringsmiljøet

Studentombud

Studentombudet er en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studenter ved Universitetet i Bergen råd og hjelp i saker knyttet til studiesituasjonen. Studentombudet skal påse at sakene får en korrekt og forsvarlig behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Ombudet har taushetsplikt, og det er uforpliktende å ta kontakt.

Studentmedvirkning

Både fakultetene og universitetet sentralt har ansvar for at den kompetansen som studentdemokratiet representerer gjennom fagutvalg, studentutvalg og studentråd mv., blir brukt i arbeidet med studiekvalitet på alle nivå av organisasjonen. Studentmedvirkning er derfor integrert i alle prosesser av betydning for kvalitetsarbeidet. Det er krav om minst 20 % studenter i alle vedtaksorgan.

Digital og fysisk infrastruktur

Fakultetene og universitetet sentralt har ansvar for støttesystem og infrastruktur for undervisningsaktivitetene. Viktige støttesystem i denne sammenhengen er tjenestene ved Universitetsbiblioteket, Studieavdelingen, Eiendomsavdelingen og IT-avdelingen. Veileder til kvalitetssystemet for utdanning gir utfyllende og oppdatert informasjon om disse systemene.

Mentorordning

UiB tilbyr mentorordning til alle førsteårsstudenter i gradsstudier. Formålet med mentorordningen er å bidra til at nye studenter raskere blir faglig og sosialt integrert i studiet og studiemiljøet, og at overgangen fra videregående skole til universitet blir enklere. Mentorene er erfarne studenter ved samme studieprogram som førsteårsstudentene. Mentorordningene er vanligvis organisert som faste grupper der studenter og en eller flere mentorer møtes jevnlig.

7. ANERKJENNELSE AV OG OPPMUNTRING TIL KVALITETSARBEID

Fremragende undervisere

Anerkjennelse av kollegialt arbeid med utdanningskvalitet ved UiB er synliggjort gjennom ordningen med fremragende undervisere, som tildeles undervisere som har utmerket seg særlig, gjennom systematisk, langsiktig og målrettet arbeid for utdanningskvalitet og gjennom bidrag til utvikling av en samarbeidsorientert undervisningskultur. Enkelte av fakultetene har utvidet ordningen og tildeler status som fremragende undervisningsmiljø til fagmiljøer som har utmerket seg tilsvarende. Flere av fakultetene har pedagogiske akademier hvor meritterte undervisere bidrar til fakultetets samlede arbeid med utdanningskvalitet.

Ugleprisen

Ugleprisen er UiB sin interne pris for utdanningskvalitet. Prisen blir delt ut av UiBs utdanningsutvalg, til fagmiljø som kan dokumentere særlig vellykkete tiltak for studiekvalitet. Vinneren av Ugleprisen blir nominert til Kunnskapsdepartementets nasjonale pris for utdanningskvalitet.

Insentivmidler

UiB lyser årlig ut insentivmidler rettet mot tiltak som skal styrke utdanningskvaliteten. Utdanningsutvalget vedtar satsningsområdene forut for hver utlysning og står for tildeling.